UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sermones prestantissimi viri Ro||berti de Litio: ordinis Minoru[m] sacre theologie professo||ris: pontificis Aquinatis

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.cccccxiij. vi. no.Maij.

Feria tertia. de his q[ue] mouere habent p[ec]c[a]tores ad obedie[n]du[m] deo. Sermo. iij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-70607

Visual Library

qui fortiter cepit fodere ſepultureqꝫ lo
cum cōuenientiſſime preparauit in qua
recōdito corpore ſanctꝰ leo viā ſuam te=
nuit et zoſimas ad ſuam cellā redijt in
dn̄o conſolatus. O admirabilis boni=
tas patris noſtri dei qui nō reſpicit pec
cata hominū cū redeūt ad penitentiam:
non negligit etiā peccatores ad pn̄iam
illuſtrare ſi et ipſi bonis operibꝰ ſe ad=
iuuare voluerint. ¶ Septima vtilitas
dicit᷑ cōtinuatio. Ualet bonū in morta
li peccato factū ad cōtinuandū ⁊ perſe
uerandū in bona vita. Facilius enī pōt
perſeuerare in bono q̄ benefacere cōſue
uit ꝙ qui benefacere nūqꝫ didicit ſicut
diffuſius dixi in tractatu de virtutibus
ſermone. ſ. c. ij. Hinc ſapiēs Eccl̄i. xij. ait.
Non eſt ei bene qui aſſiduus eſt in ma=
lis. ¶ Octaua vtilitas dicitur alleuia=
tio. Poſito enī ꝙ q̄s in pc̄tō mortali fa=
ciens bonū ꝓpter ſuā impenitentiam
eſſet dānatus virtute illius boni penā
fortius ſuſtineret: leuiorqꝫ ei fieret. Un̄
Augu. in Enchi. ait. Tale bonum facit
vt tolerabilior fiat damnatio. ¶ Nona
vtilitas dicit᷑ glorificatio. Nam ſi pecca
tor per penitentiā moriat᷑ in ſtatu ſalu
tis ⁊ per illū obtineat vnū gradū beati
tudinis: in eo gradu erit cum ampliori
gaudio accidētali ꝓpter bonum qđ in
pc̄tō mortali fecit qꝫ ſi illud omiſiſſet.
Animētur ergo oēs ⁊ iuſti ⁊ pc̄tōres ad
bona opera ꝓpter que piiſſimus deus
prouocat᷑ ⁊ ipſe etiā pc̄tōres equanimi
ter ferre eiſqꝫ ſua beneficia innumera
impartiri largiens hic gratiā et in futu
ro gloriā in qua viuit ⁊ regnat per infi
nita ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Feria. iij. poſt dominicā in. lxx. de his
q̄ mouere habēt penitentes ad obediē=
dū deo: ⁊ q̄liter oēs hoīes ſtudere debēt
ad ſeruādū p̄cepta altiſſimi. Ser. iij.

Multi ſunt vo=
cati: pauci vō electi. Ite=
rum vbi. ſ. Data eſt ab
omnipotenti deo ſuo di
gito cōſcripta lex māda
torū ad que obſeruāda oēs hoīes cōuo
cauit: ſed pauciſſimi reperiunt᷑ q̄ vt de=
cet tam excelſo ⁊ glorioſiſſimo dn̄o obe=
dire velint: nec recte excuſare ſe poſſunt
diuinorum preceptorū tranſgreſſores:
quos oēs voces ſcripturarū excitant ⁊
inuitant ad obedientiā dei. Et quia vt
premiſſū eſt in ſermone precedēti: mer
ces eterne vite non datur niſi ſeruanti=
bus dei mādata: iccirco in hoc ſermone
de his que merito inducūt nos ad ferē=
dum iugū obedientie diuine ero dictu=
rus: vt ſichi qui ad penitentiam redire
ſe diſponūt magis animētur ad exequē
da opera bona vt eſſe valeāt de numero
illorum paucorum qui electi erunt. No
tabimus ergo tria eſſe illa que nos ad
dei obedientiam precipue et principali
ter debent animare.

Primum eſt legis excellentia.
Secundum dei reuerentia.
Tertium obedientie efficacia.

¶ De excellētia moyſaice legis: ⁊ quare
non ſeruatur a nobis niſi quoad prece=
pta moralia. Capitulū. j.

Primū qđ nos aiare ⁊ indu=
cere dꝫ ad obedientiā dei ē
legis excellētia. Mandatur
quidē nobis ⁊ iniungit᷑ ſer=
uare legē excellētiſſimā cōtinentē prece
pta virtutum: vt dicit Alex. de ales. in
iij. volumine ſumme. Sed pro clariori
intelligentia huius partis tria erūt du=
bia declaranda.

¶ Primū vtrum lex diuinorum prece=
ptorum ſit a bono deo data.

¶ Secundū vtrū lex moyſi ſit a nobis
conuenienter obſeruata.

¶ Tertiū vtrū in preceptis decalogi ſit
regula ſalutis ſufficienter aſſignata.

¶ Primū dubiū declarādū vtrū lex di=
uinoꝝ preceptorū ſit a bono deo data:
qꝛ lex illa eſt ea quā moyſes dux populi
hebreoꝝ tulit et ꝓmulgauit. Et ſtatim
offerūt ſe heretici aſſerētes illā legē eſſe
non a deo: ſed a principe tenebrarū. Et
arguebāt ſm̄ ꝙ Aug. dicit in li. contra
aduerſariū legis ⁊ ꝓphetarum dicētes:

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Dei perfecta ſunt opera: ſed lex moyſi
erat imperfecta. Heb. vij. Nihil ad perfe-
ctū adducit lex: ergo nō erat opus dei.
Sed ſanctus Tho. j. ij. q. xcviij. ar. ij. ad
j. ar. rñdit ꝙ lex illa pro illo tēpore bo-
na erat ⁊ optima: lȝ imperfecta ſit reſpe
ctu tēporis euāgelij et legis gratie. Q͛
aūt fuerit a bono deo: ꝓbatur triplici-
ter. Primo ex moyſi ſanctitate. Scđo ex
xp̄i autoritate. Tertio ex legis bonitate
Primo ꝓbat᷑ ex moyſi ſanctitate. Ipſe
eq̇dem legiſlator ſctiſſimus ⁊ amic⁹ dei
fuit amator v̾itatis et iuſticie: ſanctior
numa pōpilio q̇ ſm̄ Iſido. vj. Etymol.
leges dedit romanis ⁊ phoroneo q̇ gre
cis: ⁊ mercurio trimegiſto q̇ egyptijs: ⁊
ipſo lycurgo qui leges tulit Lacedemo
nijs. de q̇b⁹ oīb⁹ eſt. c. moyſes. di. vij. de-
cretoꝝ. De ſctitate v̾o moyſi loquit᷑ ſa-
piēs Ecci. xlv. cū de eo dicit: Dilect⁹ deo
⁊ hoībus moyſes cui⁹ memoria in bene
dictione eſt. Similez illū fecit in gloria
ſanctoꝝ: ⁊ magnificauit eum in timore
inimicoꝝ: ⁊ in v̾bis ſuis monſtra placa
uit. Glorificauit illū in cōſpectu regū: ⁊
vnxit illū corā populo ſuo ⁊ oſtēdit illi
gloriā ſuā. In fide ⁊ lenitate ipſius ſan
ctū fecit illū: ⁊ elegit eum ex oīm carne.
Audiuit enī eū ⁊ vocē ipſius: ⁊ induxit
illū in nubē: ⁊ dedit illa cor ad p̄cepta ⁊
legē vite ⁊ diſciplīe. Et Nūeri. xij. de eo
dr: Erat moyſes vir mitiſſim⁹ ſup̲ oēs
hoīes qui morabātur in terra. Et Exo-
di. xxxiiij. recitat᷑ hyſtoria qualiter moy
ſes ieiunādo quadraginta dies ⁊ qua-
draginta noctes legem accepit a dn̄o.
Et Act. vij. Stephanus leuita accuſan
tibus eū quaſi male ſenſiſſe de lege ⁊ de
moyſe reſpōdebat di. Moyſes fuit gra
tus deo: ⁊ erudit⁹ oīm ſapiētia egyptio
rum: ⁊ erat potēs in v̾bo ⁊ in operibus
ſuis. ⁊ infra. Hic eſt moyſes de quo di-
xit de⁹ filijs iſrael. Prophetā vobis ſu-
ſcitabit de⁹ de fratrib⁹ veſtris tāq̄ȝ me
ipſum audietis. Et infra. Accepiſtis le-
gē in diſpoſitione angeloꝝ. Et Gal. iij.
apl̄s inq̇t: Lex data eſt per angelos in
manu mediatoris. ¶ Scđo ꝓbat᷑ ꝙ lex
moyſi a bono deo fuerit data ex xp̄i au-
toritate. natura Matth. v. dixit. Non
veni ſoluere legē ſed adimplere. Si igi-
tur fuiſſet lex a principe tenebrarū non
impleuiſſet eā. Et Luc. ij. dr: Poſtq̄ im-
pleti ſunt dies purgationis marie ſm̄
legē moyſi: tulerūt illū in hieruſalez vt
ſiſterēt eū dn̄o. ſicut ſcriptuȝ eſt in lege
dn̄i. Et Luce. xvj. Habēt moyſen ⁊ pro-
phetas audiāt illos. Et Luce. vlti. Ne-
ceſſe eſt impleri oīa que ſcripta ſunt in
lege moyſi ⁊ ꝓphetis ⁊ pſalmis de me.
Et apl̄i ſcientes volūtatem xp̄i de lege
moyſi eis predicata illam cōmēdarūt.
Unde Paulus ad Roma. vij. ait: Lex
quidē ſancta ⁊ mandatū ſanctū eſt. Et
j. Timo. j. Scimus autē q: bona eſt lex
ſi quis ea legitime vtatur. ¶ Tertio pro
batur ꝙ lex fuerat bona ex legis boni-
tate: q: lex illa hoīes ordinabat ad bo-
num illud precipiendo ⁊ malum prohi-
bendo. Non enim diabolus legem tu-
liſſet per quam homines fierent boni ⁊
diabolus ipſe eſſet cōfundēdus. ¶ Se-
cundum dubiū declarandū erat vtrum
lex moyſi ſit a nobis conuenienter ob-
ſeruata. Et videtur ꝙ nō: q: nos illius
legis ſumus manifeſtiſſimi violatores
nam in lege illa multa dantur precepta
que nō obſeruātur a nobis: vtputa pre-
ceptū de ſanctificatione ſabbati. Exodi
xx. de celebratione ſcenophegie paſche:
pētecoſtes: de eſu agni paſchalis: de la
pidatione filij inobedientis: mulieris
adultere ⁊ violātis ſabbatū: ac de alijs
oībus: de quib⁹ habet᷑ in libro Leuitici
Numeroꝝ ⁊ Exodi in pluribus capl̄is:
Si lex illa bona erat et chriſtus illā im
pleuit ea faciēs que ⁊ iudei faciūt perſe
uerāter: quomodo poſſunt xp̄iani ea di
mittere abſq̄ȝ peccato? Ad hanc difficul
tatem ego reſpondeo ſm̄ Alexandrum
de ales in. iij. volumīe ſumme. q. xxviij.
membro. ij. arti. j. §. j. Et Tho. in. ij. ij. q.
xcix. arti. iiij. ꝙ in lege moyſi tria erant
genera preceptorū. Iudicialiū: cerimo-
nialiū: ⁊ moraliū. ¶ Primo in lege illa
erāt precepta iudicialia quibus plecte-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

bãtur delinquẽtes et puniebantur rei.
Sed ſeueritas taliũ preceptoꝝ finẽ ha=
buit in aduẽtu ieſu xp̄i redẽptoris per
quẽ facta eſt pax inter deũ ⁊ hoīes pec=
catores. Et hoc inq̄t Hiero. ad Dama=
ſum papaꝫ de filio ꝓdigo. Lex quippe
iuſticie tenax clementiam nō habebat:
ſed quicũqꝫ adulter: fraudator: homici=
da: et vt breuiter dicaꝫ mortali crimine
detinebat̃: nulla venia penitẽtie laxa=
batur a crimine: oculũ ꝓ oculo: dentem
ꝓ dente: aīam ꝓ aīa iubebatur exolue=
re. Sed miſit deus filiũ ſuũ natũ ex mu
liere factuꝫ ſub lege q̄ auſteritatẽ legis
euangelij gr̄a tẽperauit. Vñ apl'ſ eccle=
ſijs ſcribẽs Rom. j. Gratia inq̄t vobis ⁊
pax a deo patre et dño ieſu xp̄o. Gratia
que non ex merito retributa eſt: ſed ex
donãte conceſſa. Pax v̄o qua deo recon
ciliati ſumus habẽtes propiciatorẽ do=
minum noſtrum ieſum xp̄m: et ipſe eſt
ꝓpiciatio pro peccatis noſtris. hec ille.
Ideo dicendũ ꝙ per xp̄m dñm liberati
ſumus ab onere iudicialiũ preceptoꝝ ⁊
a timore penarum legis que nō obliga=
bant quãtũ ad hoc niſi vſqꝫ quo xp̄s ve
niſſet q̄ adultere dixit Joh. viij. c. Nec
ego te cõdemnabo: vade et iã amplius
noli peccare. ¶ Sc̄do in lege erãt prece
pta cerimonialia: de quibus ſcribitur
Exod. xviij. Eſto tu populo in his que
ad deũ ſunt: oſtẽdaſqꝫ ei cerimonias et
ritũ colendi deũ. Hec precepta contine
bant oīa ad dei cultũ pertinẽtia. de qui
bus in tractatu de legibꝰ deo dãte tra=
ctabo diſtincte. Jō nũc ſufficit declara=
re quare illa obſeruare pretermittimꝰ.
Et dico qꝛ id facimus rationabiliter et
abſqꝫ pctō: qm̄ oēs cerimonie veteris le
gis vmbra erãt ⁊ figura eoꝝ que ꝑ xp̄m
erant gerẽda. Ideo aduenıẽte veritate
ceſſat figura. Vñ apl'ſ ad Heb. x. dice=
bat. Vmbrã habẽs lex futuroruꝫ bono=
rum non ipſam imaginẽ reruꝫ. Vmbra
ſiquidẽ minus eſt ꝙ̄ imago: tanq̄ ima=
go pertineat ad nouam legẽ: vmbra ad
veterem. Et iterũ Col. ij. Nemo vos iu=
dicet in cibo: nec in potu: aut in parte
diei feſti: aut neomenie: aut ſabbatoruꝫ
que ſunt vmbra futurorũ. Et Augu. in
vij. li. de ciui. dei. c. xxxj. de hac re ſic pul
chre loquit̃: Oēs em̄ non ſolũ ꝓphetie
que in verbis ſunt: nec tm̄ precepta vite
que mores hominũ impietatẽqꝫ confor
mant: atqꝫ illis litteris cõtinentur: ve=
rumetiã ſacra ſacerdotia tabernaculuꝫ
ſiue templum cerimonie ⁊ dies feſti: et
quicq̄d aliud ad eam ſeruitutẽ pertinet
que deo debetur. ⁊ grece proprie latria
dicit̃: ea ſignificarunt ⁊ pronunciarunt
que propter eternã vitã fideliũ imple=
ta in xp̄o credimus: impleri cernimus:
⁊ implẽda confidimus. hec ille. ¶ Sed
cõtra arguere poſſumus: qꝛ cerimonie
veteris legis nō ceſſauerũt in xp̄i aduẽ=
tu. Primo qꝛ Baruch. iiij. dicit̃: Hic eſt
liber mandatorum dei et lex que eſt in
eternũ: ſed ad legẽ pertinebant cerimo=
nie: ergo durature erãt in eternum. Se
cũdo obijcitur: qꝛ oblatio leproſi mũda
ti ad legis cerimonia pertinet: ſed etiã
in euãgelio precipitur leproſo mũdato:
vt huiuſmodi oblationes offerat: ergo
cerimonie legis veteris non ceſſauerũt
xp̄o veniẽte. Tertio obijcitur ex eo ꝙ cir
cunciſio erat inſtituta in ſignum fidei
abrae. Obſeruatio aũt ſabbati ad reco=
lẽdum beneficiũ creationis: ⁊ alie ſolẽ=
nitates legis ad recolẽdũ alia dei bene=
ficia: ſed fides abrae eſt ſemper imitan
da etiam a nobis: et beneficiuꝫ creatio=
nis ⁊ alia dei beneficia ſemper ſunt re=
colẽda: ergo ad minus circũciſio et ſolẽ
nitates legis ceſſare nō debuerunt. Re
ſpõſio ad hec oīa ſm̄ Tho. j. ij. q. ciij. ar.
iij. ad ar. Ad primũ ꝙ lex vetꝰ dicit̃ eſſe
in eternum: ſm̄ moralia quidẽ ſimplici
ter ⁊ abſolute: ſm̄ cerimonialia v̄o quã
tum ad veritatẽ per ea figuratam. Ad
ſc̄m dicẽdum ꝙ myſteriũ redẽptionis
humani generis cõpletum fuit in paſ=
ſione chriſti. vnde tunc dñs dixit: Con=
ſummatum eſt: Johan. xix. ideo tunc to
taliter debuere ceſſare legalia iam veri
tate eorũ conſummata. In cuius ſignũ
in paſſione chriſti velum templi ſciſſuꝫ

eſt. Luc.xxiij.ꝛ ideo ante paſſionez chri
ſto predicante ꝛ miracula faciente cur⸗
rebat lex ꝛ euangeliū:qꝛ iam myſterium
xp̄i erat inchoatū:ſed nondū cōſumma
tum:ꝛ propter hoc mandauit dn̄s ante
paſſionē ſuā leproſo vt legales cerimo⸗
nias obſeruaret. Poſt paſſionez ꝟo xp̄i
vſqꝫ ad tēpus euāgelij diuulgati lega⸗
lia cū euāgelio currebāt nō de neceſſita
te ſed ex quadā cōgruitate ne ſcādaliza
rētur iudei. Ideo Paulus circūcidit Ti
motheū:qui ex matre iudea erat. Titum
ꝟo qꝛ ſimpliciter erat gētilis circūcide⸗
re noluit:vt ī circūciſiōe Timothei oſtē
deret ſacramēta legalia nō debere dam
nari:ꝛ in hoc ꝙ titū circūcidere noluit
oſtēderet ea non eſſe neceſſaria. Poſt di
uulgatum aūt euangeliū ſunt oīa pro⸗
hibita ꝛ mortifera. Concordat his Ale⸗
xā.in.iiij.volumine ſumme.q.vj.mem.
v.ar.ij.ꝛ.iiij.ꝛ Rich.in.iiij.diſt.j.ar.
vj.q.iiij.ad.ij.ar. Ad tertiū obiectum ſic
reſpōdit Tho.vbi.ſ. ꝙ fides abrae fuit
cōmēdata in hoc ꝙ credidit diuine pro
miſſioni de futuro ſemine in quo bene⸗
dicētur omnes gētes:et ideo q̄diu hoc
erat futurum oportebat ꝑſtari fidem
Abrae in circūciſione:ſed poſtq̄ iā hoc
eſt perfectum oportet alio ſigno decla⸗
rari:ſcꝫ baptiſmo qui in hoc circūciſioni
ſuccedit:ſm̄ illud apl̄i Col.c.ij. Circūciſi
eſtis circunciſione non manufacta:ſed
in circunciſione chriſti conſepulti ei in
baptiſmo in quo et reſurrexiſtis per fi⸗
dem operationis dei.hec ille. De ſabba
to autē qđ ſignificabat primam creatio
nem dicimus:qꝛ mutatum eſt in diem
dominicum in quo commemoratur no⸗
ua creatura inchoata in reſurrectione
chriſti. Similiter alijs ſolēnitatibus ve
teris legis noue ſolēnitates ſuccedunt:
quia bn̄ficia illi populo exhibita ſigni⸗
ficant beneficia nobis per chriſtum con
ceſſa. Unde feſto paſche ſuccedit feſtum
paſſionis chriſti et reſurrectionis. Fe⸗
ſto pentecoſtes in quo data fuit vetus
lex ſucceſſit feſtum pentecoſtes in quo
data fuit lex ſpiritus vite. Feſto neome
nie ſuccedit feſtū beate virginis in qua
primo apparuit illuminatio ſolis:ideſt
chriſti per copiam gratie. Feſto tubarū
ſuccedunt feſta apoſtolorum. Feſto ex⸗
piationis ſuccedunt feſta martyrum et
confeſſorum. Feſto tabernaculorū ſucce
dit feſtum conſecrationis eccleſie. ¶ Ter
tio in lege moyſi erāt precepta moralia.
de quibus dicitur Ecci.xvij. Addidit il⸗
lis diſciplinā:ꝛ legē vite hereditauit il
lis. Ubi glo.ait. Diſciplina eſt eruditio
morum. Talia ergo precepta moralia a
nobis obſeruari debent.que Exodi.xx.
commemorantur. Et hec duratura erūt
vſqꝫ ad completum numerū electorum.
¶ Tertium dubium declarandum erat
vtrū in preceptis decalogi ſit regula ſa⸗
lutis ſufficienter aſſignata. Nā ex.xx.c.
Exodi colligunt tm̄ decē mādata:vide
licꝫ Primū. Nō habebis deos alienos.
Secundū. Nō aſſumes nomē dei tui in
vanū. Tertium. Memēto vt diem ſab⸗
bati ſanctifices. Quartum. Honora pa
trem tuum ꝛ matrem tuā vt ſis longe⸗
uus ſuper terrā. Quintū. Non occides.
Sextū. Non mechaberis. Septimum.
Non furtum facies. Octauum. Non lo
queris contra proximum tuum falſum
teſtimoniū. Nonum. Non concupiſces
domū proximi tui. Decimum. Non deſi
derabis vxorē eiꝰ. In quibus preceptis
plene cōtinent oīa ꝑ que poſſit hō eter⸗
nā ſalutez accipere. Qm̄ vt inq̄t Bona.
in.iij.diſt.xxxvij. Oīs lex mandat iuſti⸗
ciam:que communiter dicta nil aliud
eſt niſi vt homo ſit ad deum et ad proxi
mum ordinatus. Unde Luc.x.ꝛ Mat.
xxij.chriſtus dixit. Diliges dominū deū
tuum ꝛ proximum tuum ſicut teipſum.
In his duobus preceptis tota lex pen⸗
det et prophete. Et hoc:moyſi date fue
runt due tabule lapidee in quarum pri
ma cōtinent mandata ad deū nos ordi
nātia. In ſcđa mādata nos ad proximū
ordinantia. ¶ Sufficiētia ꝟo mandato
rum prime tabule ſumi poteſt tripli⸗
citer ex parte obiecti:ex parte ſubiecti:
et ex parte actus medij. Primo ſumi⸗

tur ex parte obiecti ſic. Nam cū in deo
ſint tres perſone: ⁊ tria appropriata: ⁊
triplex genus cauſe ſm ꝙ cōparat̄ ad
creaturam: triplex eſt preceptū ſm ꝙ
creatura rationalis ordinari habet ad
deū. Nā ſm rōnē maieſtatis q̄ appro-
priatur prī ⁊ conuenit deo ſm ꝙ eſt cā
efficiēs creature ordinatur ꝑ illud p̄ce-
ptū. Nō habebis deos aliēos. Exo. xx. Se-
cundū rationē veritatis q̄ appropriat̄
filio ⁊ cōuenit deo. ſm ꝙ eſt cā forma-
lis ⁊ exēplaris creature ordinatur per
illud. Nō aſſumēs nomē dei tui in va-
num. Scḋm rationē bonitatis que ap
propriat̄ ſpūiſancto: ⁊ cōuenit deo ſm
ꝙ eſt cauſa finalis ordinat̄ hō ꝑ illud
preceptū. Memēto vt diē ſabbati ſan
ctifices. Jta vt per hec tria ſubiaceat
ſumme maieſtati: credat ſumme verita
ti ⁊ adhereat ſumme bonitati. Scḋo
ſumit̄ ſufficientia ex parte ſubiecti or-
dinabilis: qḋ eſt aīa rationalis in qua
eſt triplex vis motiua ſm quā hꝫ ī deū
ordinari: videlꝫ rōnalis ꝯcupiſcibilis:
⁊ iraſcibilis. Mandatū de adoratione
reſpicit ipam iraſcibilē: mādatū ſcḋo ſe-
cundū ipam rationalē ⁊ mādatū tertiū
de ſanctificatiōe ſabbati reſpicit ipam
cōcupiſcibilē. ¶ Tertio ſumit̄ ſufficien
tia ex parte actus medij. Triplex enim
eſt actꝰ ſm quē hꝫ hō in deū ordinari.
videlꝫ cordis: oris: ⁊ opis. Penes actū
operis attēdit̄ primū mādatū de ado-
ratione. Penes actū oris attendit̄ ſecū
dū mandatū quo ꝓhibet̄ falſa inuoca
tio nois diuini. Scḋm actū cordis at-
tenditur tertiū mādatū in quo p̄cipit̄
ſanctificatio mentis. ⁊ ſic mandata ad
deū nos dirigētia ſufficiētiſſime tradi
ta eſſe ꝯſtat. Sufficiētia aūt mādatoꝝ
ſcḋe tabule hrī pōt ex parte actus me-
dij. Nam ad ꝓximū ordinari habemꝰ
ſm beneficētiā ⁊ ſm innocētiā. i. vt ei
benefaciamꝰ ⁊ illi nō noceamus q̄ ſunt
duo precepta iuris nature. de q̄bus dꝛ
diſ. j. decretoꝝ. c. j. Jus naturale eſt qḋ
in lege ⁊ in euangelio continetur quo
quiſqꝫ iubet̄ alij facere qḋ ſibi vult fie
ri: ⁊ ꝓhibet̄ alij inferre qḋ ſibi nō vult
fieri. vñ xp̄s in euangelio. Omnia que-
cūqꝫ vultis vt faciāt vobis homīes: ⁊
vos facite illis. hoc eſt em̄ lex ⁊ ꝓphe.
Scḋm bñficētiā igitur ordinat̄ hō ad
proximū ꝑ illud p̄ceptū. Honora prēm
tuū ⁊ matrē tuā. Scḋm innocētiā ſcḋo
neceſſe eſt triplicē ordinē obſeruare. ſ.
operis: oris: cordis. i. vt ꝓximo nō no-
ceamus nō ope: nō ore: non corde. No
cere aūt q̄s pōt ꝓximo ſuo tripl'r ope.
Aut in pſona ꝓpria. ⁊ hoc ꝓhibetur ꝑ
illud p̄ceptū. Non occides. Aut in pſo
na cōiuncta. ⁊ ꝑ hoc eſt illud p̄ceptuꝫ.
Nō mechaberis. Aut in poſſeſſiōe ter-
rena ⁊ pro hoc eſt aliud preceptū. Non
furtū facies. Secundo pōt ꝓximo no
cumentū inferri ore: ⁊ ad id reprimēdū
datur illud preceptū. Non loqueris cō
tra proximum ⁊c̄. Tertio ſm actum cor-
dis ꝓximus ledi poteſt. Aut cōcupiſcē-
do eius vxorem: ⁊ ſic eſt illud preceptū.
Nō concupiſces vxorem eius. Aut inor
dinate deſiderādo eius bona tēporalia.
⁊ de hoc datur vltimum preceptū. Nō
concupiſces rem ꝓximi tui. et ſic patet
ſufficiētia mādatorum. Sed ſtatim eſt
qui obijciat et dicat: ꝙ cum ſeptem ſint
capitalia peccata ⁊ non niſi de duobus
fiat prohibitio: ſcilꝫ luxuria et auaricia:
nihilqꝫ dicatur de ſuperbia: de accidia:
de gula: de inuidia: et de iracūdia. Aut
ergo iſta non ſunt peccata: aut regula
preceptorum deficiet: q2 illa non prohi
bet. Reſpondet dñs Bona. in. iij. diſt.
xxxvij. ar. ij. q. j. ad. iij. ar. contra. ꝙ oīa
hec peccata prohibētur in preceptis de
calogi implicite. Nam ſuperbia prohi-
betur in adoratione dei. Jnuidia et ira
in fuga homicidij. Accidia in ſanctifica
tione ſabbati: et gula in deteſtatione lu
xurie. Luxuria autem et auaricia prohi-
bentur explicite propter maiorem pro-
nitatem quā ad illaꝫ oēs vniuerſaliter
habent. Et propter dicta aſſerit Bona.
ꝙ in oībus preceptis quādo deus expli
cite aliquid prohibet: implicite preci-
pit eius ꝯtrariū: ⁊ qñ aliquid explicite

precipit explicite ꝓhibet ei⁹ cõtrariuꝫ. Eſt igiſ preceptoꝝ decalogi regula cõpẽdioſa breuis ⁊ ſuauiſſima continẽſq̧ omnia ad ſalutem ſpectantia. Ab eius obligatione nullus excipitur ſed oẽs illam ſeruare tenentur. Uerũtamen dolendum puto de chriſtianorum ignauia ignorantiaq̧ multorum qui non ſolum precepta dei tranſgrediũtur: verũetiam illa ſcire non curant. Hi ſunt qui interrogantur que et quot legis precepta: reſpondere minime ſcient. O vere deteſtabilis cecitas: o reprehẽſibile maluꝫ: o dãnabilis deniq̧ negligẽtia. Uerificatur certe in talibus illud Oſee. iiij. dicens: Audite verbũ dñi filij iſrael: quia iudicium dñi cum habitatoribus terre. Nõ eſt enim veritas: non eſt miſericordia: et non eſt ſciẽtia dei in terra. Maledictũ enim et mendacium: homicidium ⁊ furtum: ⁊ adulterium inundauerunt: ſanguis ſanguinem tetigit. Propter hec lugebit terra et infirmabitur omnis qui habitat in ea. hec ille. Que enim confuſio que verecundia ineſſe debet ignorãtibus ſalutis ſue regulam: cum ſciant tot cantilenas vanas: tot inutilia et curioſa: et illď qď dei ſeruitiũ reſpicit dei honorẽ deiq̧ obediẽtiã addiſcere nolũt ¶ Qꝛ oẽs debẽt prompto animo ſeruare precepta dei ad reuerentiam diuine maieſtatis: ⁊ quare deus hominẽ obligauit ad illa. Caplm. ij.

SEcũdũ qď nos animat ⁊ inducit ad obediẽtiã dei ẽ dei reuerẽtia. Dictat equidẽ ipa natura reuerẽtiã exhibẽdam fore ſummo imperatori celi terre angeloꝝ ⁊ hoim: oimq̧ creaturarũ. Hoc aũt maxime fit cũ eius mãdata ſeruanſ: ad que ipſe hoies obligauit rõnabiliter maxime ꝓpter tria.

Primo ꝓpter auxiliationẽ.
Scďo ꝓpter iuſtificationẽ.
Tertio ꝓpter humiliationẽ.

¶ Primo deus rõnabiliter obligauit hoies ad obſeruantiã mandatoꝝ propter auxiliationẽ vt ſic auxiliũ haberet liberũ arbitriũ qď poterat a bono deficere: ⁊ in maluꝫ declinare. Qm̃ vt inqt Hiero. ad Demet. Utrũq̧ nos poſſe voluit optimus creator: ſed facere tm̃ qď imperauit. Et ſi obijcereſ ꝙ obligatio repugnat libertati: vt ⁊ Aug. dicit ſupra Geñ. ad lrãm. Meliores iudicauit hoies qui ei liberaliter deſeruirẽt. Si ergo a principio deus reliqt hoiem in manu cõſilij ſui: dãdo ei libertatẽ arbitrij: videſ ꝙ nullo mõ debuerit addere obligationẽ ꝑcepti. Reſpõderi põt ẜm Boñ. vbi. ſ. ar. j. q. j. ad. iij. ar. ꝙ obligatio ad bonũ nõ repugnat libertati ſimpliciter: ſed repugnat libertati peccãdi. Quãto aũt qui magis inheret virtutibus ⁊ euitat pctã tãto liberior eſſe cenſeſ: qď plene oſtẽdiſ in ſermone primo de virtutibus. Et hoc expreſſe aſſeruit Tullius i paradoxis. Dictũ inqt eſt ab eruditiſſimis neminẽ niſi ſapientẽ liberum eſſe. Nã cũ ſeruitus ſit obediẽtiaꝫ fracti animi atq̧ abiecti ⁊ arbitrio ſuo carẽtis: quis neget oẽs leues: oẽs cupidos: oẽs deniq̧ improbos eſſe ſeruos. hec ille. ¶ Scďo deus rõnabiliter obligauit hoies ad obſeruantiã ꝑceptoruꝫ ꝓpter iuſtificationẽ. Decẽs nãq̧ eſt iuſtũ iudicẽ ẜm merita retribuere: ſed meritũ ⁊ demeritũ nõ habet locũ vbi nulla cadit obligatio legis: quare conueniens fuit vt deus hoiem cui cõtulerat liberũ arbitriũ ẜm iuſticiã remuneraret. Qꝛ ſi obijcereſ ꝙ maioris liberalitatis eſt dare aliquid ſine merito ꝙ̃ cũ merito: ⁊ deus eſt liberaliſſimus: ergo videſ ꝙ debuit hoi dare beatitudinẽ ſine merito: ⁊ ꝑ ꝯñs ſine mãdatoꝝ obligatiõe. Dici põt ꝙ lꝫ hoc veruꝫ ſit ex parte dei dãtis beatitudinẽ ſine merito: nõ tñ eſt tãte glorie ⁊ excellẽtie ex parte ſuſcipiẽtis. Et qm̃ dñs in cõferẽdo ꝑmiũ nõ tm̃ attẽdit ſue liberalitatis manifeſtationẽ: immo etiã ⁊ glorie nr̃e ꝓmotioneꝫ hinc eſt ꝙ maluit nobis dare eternam beatitudinem per impletioneꝫ mandatorum ⁊ meritum obedientie: ꝙ̃ nullo merito precedente: neq̧ propterea me-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

rita nr̄a derogant diuine liberalitati:
q: deus remunerat vltra cōdignū. Ob
qd̄ Hiero. in q̄ſtionib⁹ ad helbidiā ex-
clamat di. O quāta beatitudo pro par
uis magna recipe: eterna ꝓ breuib⁹: ꝓ
morituris ſemꝑ viuētia: ⁊ habere deū
debitorē. Et idem ad Celan. iā inquit:
Quid tam ingratū: quid tā ſuperbū vi
deri pōt: ꝙ aduerſus eius viuere volū
tatē qui ideo aliq̄d impat vt cauſas ha
beat remunerādi. Neqꝫ enim obſequij
nr̄i deus indiget: ſꝫ nos illi⁹ indigem⁹
impio. h̄ ille. ¶ Tertio rōnabiliter de⁹
obligauit hoīes ad obſeruāda mādata
ꝓpter humiliationē. Decēs nāqꝫ erat
vt hō deū cognoſceret ſuperiorē ⁊ dn̄m
ſuū: ſe autē ſeruū ⁊ inferiorem. Et ſi ad
eius famulatū cūcta mouent eiqꝫ obe
diūt: vt inſenſibilia elemēta: terra: aq̄:
aer: ⁊ ignis: planete: herbe: arbores: ⁊
pecora cāpi: fontes: flumina: maria: vo
lucres celi: piſces maris: ſol: luna: ſtel-
le: ⁊ celeſtia corpora, quanto magis hō
ſui creatoris imperio parere debet. Sꝫ
heu heu q: in ordine creaturarū nulla
eſt tā pertinax tā ꝓſumptuoſa tāqꝫ te-
meraria ad ꝯtēnēdū deū ꝙ ingratiſſi-
mus hō. Quia vt ait Aug. ad heremi-
tas. Ad nutum dei ſol a ſua via nō de-
uiat: nō luna: non ſtelle: cāpi decorant
floribus: frōdib⁹ criſpatur ſilua: in ne-
more citharicat auicula. Inſenſibilia
⁊ irrationabilia obediūt deo: ſolus hō
dei volūtate reſiſtit. hec ille. Expgiſci-
mini itaqꝫ o pctōres ⁊ audite loquētē
deum Deut. iiij. dicentēqꝫ: Cuſtodite
mandata dn̄i dei veſtri que ego preci-
pio vobis et de hoc chriſtus deus no-
ſter Joh. xiiij. dicebat. Si diligitis me
mandata mea ſeruate.

¶ Q deo eſt obediēdū: q: ꝑ obediētiā
aſſequitur homo bona temporalia: ſpi
ritualia: et eterna. Capitulū. iij.

TErtiū qd̄ nos inducere dꝫ ad
obediendū deo eſt obediētie
efficacia. Eſt enim obedien-
tia efficaciſſima ad impetrā
dum maxime tria bona.

Primum temporale.
Secundum ſpirituale.
Tertium eternale.

¶ Primo obediētia eſt efficax ad impe-
trandū bonū tpale. ſ. proſperitatē ⁊ re-
rū tēporalium abundantiā. Qd̄ morta
lis deus Leuit. xxvj. c. ſic declarauit di.
Si in preceptis meis ambulaueritis ⁊
mandata mea cuſtodieritis ⁊ feceritis
ea: dabo vobis pluuias tēporib⁹ ſuis.
Terra gignet germen ſuū et pomis ar-
bores replebūtur. Apprehendet meſ-
ſium tritura vindemiam: et vindemia
occupabit ſementem: ⁊ comedetis pa-
nem veſtrū in ſaturitate: ⁊ abſqꝫ pauo
re habitabitis in terra vr̄a. Dabo pacē
in finibus veſtris: dormietis ⁊ non erit
qui exterreat. Auferam malas beſtias
⁊ gladius non tranſibit terminos ve-
ſtros. Perſequimini inimicos veſtros:
⁊ corruent coram vobis. Perſequentur
q̄nqꝫ de veſtris centū alienos: et cētum
de vobis decē milia. Cadēt inimici ve-
ſtri gladio in cōſpectu veſtro. Reſpiciā
vos et creſcere faciam et multiplicami-
ni: ⁊ firmabo pactuꝫ meum vobiſcum.
Comedetis vetuſtiſſima veterū: ⁊ vete
ra nouis ſuperuenientibus proijcientes.
Ponā tabernaculum meū in medio ve-
ſtri: ⁊ nō abijciet vos aīa mea. Ambu-
labo inter vos: ⁊ ero deus veſter: voſqꝫ
eritis populus meus. hec ibi. He ſunt
ꝓmiſſiones quas audiuimus a deo fa-
ctas in q̄b⁹ tpalia bona offerunt poſſi-
dēda obſeruātibus dei mandata. Sed
ecōtra inobediētib⁹ in dicto. c. ſic deus
oīps comminatur di. Si ſpreueritis le-
ges meas et iudicia mea contēpſeritis
et nō faciatis ea q̄ a me ꝯſtituta ſunt ⁊
ad irritū perducatis pactū meū: ego q̄ꝫ
hec faciā vobis. Viſitabo vos velociter
in egeſtate ⁊ ardore qui cōficiat oculos
veſtros ⁊ cōſumat aīas veſtras: fruſtra
ſeretis ſemētē: q̄ ab hoſtib⁹ deuorabit.
Ponā faciā meaꝫ cōtra vos ⁊ corruetis
corā hoſtibus vr̄is: ⁊ ſubijciemini his q̄
oderūt vos: fugietis nemine ꝓſequēte.
Si autē nec ſic obedieritis mihi addā

ad corruptiones veſtras ſeptulū ꝓpter
pctā vr̄a: ⁊ cōteram ſupbiā diuitie vr̄e:
daboqꝫ vobis celū deſup ſicut ferruꝫ et
terrā eneā. Cōſumet̄ incaſſum labor ve-
ſter: nō ꝓferet terra germē ſuum: nec ar
bores poma prebebūt. Si ambulaueri-
tis ex aduerſo mihi: nec volueritis audi
re me addā ad plagas veſtras vſqꝫ in
ſeptuplū ꝓpter pctā veſtra. Emittāqꝫ
in vobis beſtias agri q̄ conſumāt vos ⁊
pecora veſtra: ⁊ ad paucitatē cūcta redi
gāt: deſerteqꝫ fiant vie vr̄e. Qꝫ ſi nec ſic
volueritis recipe diſciplinā: ſed ambu-
laueritis ex aduerſo mihi: ego q̄ꝫ ꝯ vos
aduerſus incedā: ⁊ pcutiaꝫ vos ſepties
ꝓpter pctā vr̄a: inducāqꝫ ſup vos gla-
diū vltorē federis mei. Cūqꝫ ꝯfugeritis
in vrbes mittā peſtilentiā in medio ve-
ſtri ⁊c̄. ¶ Scd̄o obediētia eſt efficax ad
impetrādū bonū ſpūale dei. ſ. gratiam:
amicitiā: ⁊ beniuolētiā. Hec fuit illa de
cora vͤtus: ꝓpter quā abraā meruit au-
dire angelū ſibi di. Per memetipm̄ iu-
raui dicit dn̄s: qꝛ feciſti rem hāc ⁊ nō pe
perciſti filio tuo vnigenito ꝓpter me:
benedicā tibi ⁊ multiplicabo ſemē tuū
ſicut ſtellas celi: ⁊ velut arena que eſt in
littore maris. Poſſidebit ſemē tuū por-
tas inimicoꝝ ſuoꝝ: ⁊ bn̄dicent̄ in ſemi-
ne tuo oēs gētes terre: qꝛ obediſti voci
mee. Grāde admirādūqꝫ obſequiū deo
preſtitit abraā vt ei obediret: ſed maio-
ra conſecutus eſt diuine liberalitatis
beneficia. Tentauit ſiquidem deus illū
ſicut ſcribitur Gen̄. xxij. ideſt experien-
tiam fecit ſm̄ Nico. de ly. nō propter ſe:
ſed propter aliorum exemplum vt filiū
ſuum dilectum ⁊ vnigenitum immola
ret in monte. Qd̄ vtiqꝫ grauiſſimū erat
imperium. Primo qꝛ iniūgebatur ei vt
re ſibi chariſſima ſe priuaret. Secundo
ꝙ filium ſuum occidi ⁊ mori violenta
morte pateret̄. Tertio qꝛ ad hoc exequē
dum ⁊ cōmittendum ſuis ꝓprijs mani
bus aſtringebatur. Quarto qꝛ filius il
le vnigenitus erat neqꝫ alium ex libera
vxore filium habebat. Quinto qꝛ mira-
culoſe illum genuerat ſenex iam centū

annoruꝫ cum vxore vetula ⁊ ſterili. Se
xto qꝛ magna ꝓmiſſio facta erat abrae
de ipſo. Septimo qꝛ ipſe iſaac ſolaciuꝫ
erat matri ſue ⁊ baculus ſenectutis pa
tris. Octauo qꝛ debebat eum nō ſolum
occidere: ſed etiam in igne vrere. Nono
qꝛ noluit deus eum ſtatim audito pre-
cepto illud perficere: ſed triduo perſeue
rare quouſqꝫ venirent ad montem: ad
quem potuiſſent citius properare. Sed
ideo deo volente vſqꝫ in tertium diem
ibidem non peruenerūt vt ſic magis lu
ceſceret firmitas voluntatis Abrae ſm̄
Nico. de ly. Unde ⁊ glo. Gen̄. xxij. c. ait:
Non eſt iuſſus abraam ſtatim occidere
filium: ſed per triduuꝫ ducere ad immo
lationis locum: vt longitudine tempo-
ris tentatio augeretur: ⁊ creſcentibus
curis paterna viſcera cruciarentur. Ac
cepto itaqꝫ precepto tam difficili abraā
non excuſauit: nec pcepti cauſam inter
rogauit: neqꝫ in eius executiōe filij blā-
dientis dulci pſentia mutatus eſt a ꝓ-
poſito. Ibant ſimul erantqꝫ cū eis duo
famuli domus qui ligna inciderant ꝓ
holocauſto ⁊ die tertio remanētibus il
lis cum aſino: tulit abraam ligna ⁊ im-
poſuit ſuper iſaac filiū ſuū: qui ſm̄ Io
ſephum agebat tunc annum. xxv. Ipſe
vͦo Abraam portabat in manibus ſuis
ignem ⁊ gladium. O q̄ꝫ reuerenter cum
pergerent duo ſimul dicebat Iſaac prī
ſuo: ecce ignis ⁊ ligna vbi ē victima ho
locauſti? O q̄ꝫ ardenter reſpondebat ei
pater ſeipſum ſuperans: ſeipm̄ vincēs.
Dominus prouidebit ſibi victimaꝫ ho-
locauſti fili mi: volūtate ſenſualitatis
forte ſecum tacite colloquente atqꝫ di-
cente: Tu es victima queꝫ ego proprijs
manibus interficiam: quem aduram ſu
per altare vt ſatiſfaciam deo noſtro. O
quale ſpectaculuꝫ: o quale virtutis exē
plum: mente inſpicere illos poſtq̄ꝫ vene
runt in montem: poſtq̄ꝫ ibi cōſtruxerūt
altare: poſtq̄ꝫ deniqꝫ ſuper illud ligna
compoſuere. Inquit enim Ioſephus in
primo antiq̄tatū li. ꝙ abraā anq̄ꝫ filiū
ligaſſet aduocauit illū ad ſe: dixitqꝫ illi

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

O puer qua innumeris votis optaui a
deo mihi cōferri: ⁊ dū perueniſſes ad vi
tam nihil eſt qḋ ꝓ alimēto tuo nō feci
neqꝫ me feliciorē magis arbitrabar ꝙ
cū te ad hanc viderē etatē ſucceſſorem
mei principatus relinquere. Cōgaude-
bam: qꝛ dei volūtate tuus pater ſum fa
ctus denuo ſm̄ eius placitū te reponā.
Hanc fortiter porta mortē: deo nāqꝫ te
cedo qui mihi ꝑ oīa placidus fuit ⁊ ſuf
fragator. Nat⁹ ergo morere: nō cōi mō
hac vita egrediēs: ſed a prē ꝓprio obla
tus cunctoꝝ ob legitimū ſacrificiū. Re
or em̄ qꝛ te dignū iudicauerit nō egritu
dine nec bello: nec qualibet alia paſſio-
ne que ſolet hoībus accidere: hac vita
liberare: ſed cū igni ⁊ ſacrificijs tuam
aīam ſuſcipe ⁊ apud ſe retinere. Eritqꝫ
decetero mei curā habēs ſenectutem re
gens qua grā te maxime nutriebā. Au
ditis his iſaac humili voce prī reſpōdit
O pr̄ mi colēdiſſime rē audio grādē ac
durā. Aſſeris te prēm meū velle me pro
prijs manibus interficere ⁊ igne adu-
rere vt obedias deo. Doleo nempe gra
tiſſime iuuētutis mee florem amittere:
doleo patris mei me diligētis experiri
in me gladiū ſeuiētis. Doleo inſuꝑ tali
mō deſerere dilectā matrē ⁊ te patrem
meū cui parauerā in hac ſenectute ſua
in oībus ſubuenire. O chare genitor: o
pr̄ amātiſſime credebā me eſſe baculuꝫ
ſenectutis tue: ⁊ ecce mihi dicis vt for-
titer ferā mortē ꝑ te mihi inferendā. O
inaudita res. O admirandū nouū quo
viſcera mea cōmouent̄: aīa turbatur: ⁊
cor vndiqꝫ verat̄ anguſtia. Verūtñ pa-
ter mi dulciſſime: qꝛ ſic placet deo ita fi
at. Et ſi nunꝙ h' fieri ille mādaſſet ⁊ tu
tm̄ iuberes: adhuc prōptiſſimus obedi
rem: nō fugiā a tua preſentia: nō me de
fendā. Et hmōi verbis ꝓſtrauit ſe ī ter
ra: prēmqꝫ adhuc alloquebatur di. Ha
bes me filiū tuū ad vota pater: ſtringe
manus meas ⁊ pedes meos funib⁹ in-
terfice me ſicut tibi ⁊ deo nr̄o placet.
O quid erat videre venerādū ſenē illū
mirādo feruore ligare manus ⁊ pedes
filij eleuantemqꝫ euaginatū gladiū vt
illū perimeret. O inaudita obedientia
patris ⁊ filij. O vtriuſqꝫ ardentiſſima
volūtas ad obſequendū deo. O deniqꝫ
immēſa diuine largitatis beneficia eiſ-
dem collata. Multo q̇dem ſuſceperūt
ambo āpliora dona a liberaliſſimo deo
ꝙ fuerit illud ad obediendū cōmenda
bilis feruor volūtatis. Tertio obedien
tia eſt efficax ad impetrādū bonū eter
nale. Diximus em̄ in precedentibus ſer
monibus queādmodū deus benedict⁹
largitur eterne vite premiuꝫ oībus ſer
uātibus eius mādata: ſed tanta eſt hu
mana neqcia ꝙ magis hoīes diabolo
obedire volūt ꝙ deo. Clamat deus. Nō
habebis deos alienos. Et diabolus di
cit: Sint tibi dij tui temporalia bona
que magis ꝙ deū diligas. Noli ſcriptu
ris credere. Noli debita vota cōplere:
ſupſtitiones: incantationes: ⁊ diuina-
tiones ſectare. Cultū dei negligas ⁊ cō
temnas. Sacris locis atqꝫ pſonis reue
rentiam nullā exhibeas. Eccleſiaſticas
leges atqꝫ cenſuras deſpicias: vociqꝫ
mee obedias: vt deum minime colas.
Clamat deus. Nō aſſumes nomen dei
tui in vanuꝫ. Et diabolus dicit: Sis ꝑ-
iurus: blaſphema ſepius: maledic no-
men ſanctū dei: ⁊ oīm ſanctoꝝ ſuorum
ac matris eius: nomenqꝫ meū in oībus
tuis operibus frequētius cōmemora: ⁊
dei nomen in turpibus cantilenis ad-
miſce. Clamat deus. Sabbata ſanctifi
ces. Et diabolus dicit: Diebus feſtiuis
nulla ſit in te memoria dei: nulla recor-
datio ſalutis ꝓprie ⁊ eternoꝝ bonorū.
Eccleſias fugias ⁊ predicationes euan
gelij: ad quas ſi acceſſeris nullā mode-
ſtiā ſerues. Vano aſpectu mulieres ⁊ vi
ros circumſpice: veſtibus honeſtis illis
diebus vtere: ludo: choreis: atqꝫ tripu-
dijs tempus expendas: ⁊ pro lucro tem
porali ſi quid operis facere poteris fa-
cias. Clamat deus. Honora patreꝫ ⁊c.
Et diabolus dicit. Parentibus tuis in
feſtus ſis: diſciplinam eoꝝ ⁊ correctio-
nem fuge: pietatem: reuerentiā: ⁊ obe-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

dientiam eis denega: cõtumelijs illos
afflice: ⁊ ſi potes verbis verbera adde:
atqꝫ de domo illos expelle. Clamat de-
us. Nõ occides. Et diabolus dicit: In-
iuriam noli ſufferre: ſume de inimicis
vindictã: da locum ire: percute: interfi-
ce: ⁊ que non potes manu: perſequere
corde. Clamat deus. Non mechaberis.
Et diabolus dicit: Nullũ ſit pratum qđ
nõ pertranſeat luxuria tua. Nõ erube-
ſcas adulterari: fornicari: inceſtũ: molli
ciem: ſacrilegium: ſodomiã nefandiſſi-
mam ⁊ innominabilẽ perpetrare. Cla-
mat deus. Nõ furtum facies. Et diabo
lus dicit: Rape: depredare: furare quã
tum potes. Nulla ſit tibi cõſcientia ꝓ-
pter lucruz de periurijs: de mendacijs:
de fraude: de ſimulatiõibus: de iniuſti-
cia: de vſuris: de extorſionibus: de ma-
lis contractibus: ⁊ de excõicationibus.
Clamat deus. Nõ dices falſuz teſtimo
nium cõtra proximum tuum. Et diabo
lus ait: Loquere ſine menſura in dede-
cus alioꝝ detrahe vicinis: extraneis: ſa
cerdotibus: religioſis: p̄latis: dñis: vir-
ginibus: viduis: ⁊ coniugatis. Clamat
deus. Nõ cõcupiſces vxorez ꝓximi tui.
Et diabolus dicit: Oẽs mulieres quas
vides cõcupiſce: ⁊ voluptuoſa mẽte de
ſidera. Clamat deus. Nõ cõcupiſces rez
ꝓximi tui. Et diabolus dicit: Appone
cor tuum ad alioꝝ bona: deſidera mor-
tem ꝓpinquoꝝ tuoꝝ: vt eorũ bona ad
manus tuas perueniant. Et tñ ſine cõ-
paratione magis auditur vox diaboli
q̄ dei. O extrema demẽtia. O ſtulticia
pernicioſiſſima ſeruire diabolo ꝑ eter-
nis incendijs: ⁊ relinquere deum libera
lem ⁊ munificentiſſimum: qui ſeruis ⁊
amicis ſuis pollicetur gaudia paradiſi
ad que nos perducat chriſtus dei filius
qui viuit ⁊ regnat ꝑ infinita ſcl'a. Amẽ.

Feria quarta poſt dñicam in ſeptua
geſima de infinita miſericordia dei que
ipſe pr̄ piiſſimus dulciſſime vocat ani-
mam ad penitentiam: omnes etiã peſſi
mos peccatores: promittens eis libera
liter indulgẽtiã ⁊ remiſſionẽ. Ser. iiij.

Vox dilecti mei
pulſantis. Aperi mihi ſo
ror mea ſpõſa. Hic pecca
tricis ad penitentiã redi
re diſpoſite verba ſunt
iſta originaliter. Can. v. Piiſſimus oĩm
pater deus offert pctõribus vt occaſio-
nem habeant ad eũ reuertendi vberri-
mum fontem: ⁊ indeficientem ⁊ inhau
ribilem miſericordie ſue. Neqꝫ vnqꝫ tã
grandis peccator inuentus eſt qui ad
eum confugere volens non fuerit beni
gne miſericordiſſimeqꝫ ſuſceptus. Hec
eſt illa miſericordia que fiduciam p̄ſta-
re debet cunctis pctõribus ne vnq̄ de
ſperẽt. Hec eſt illa decora ⁊ formoſa re
gina que ſemper aſtat a dextris dei in
veſtitu deaurato circundata varietate.
Hec eſt que blanda voce humili ſermo
ne delinquentes admonet: vt ad fontẽ
aque viue deũ ꝓpitium atqꝫ benignũ
currant ſitientes. Et qm̄ multoꝝ corda
molliri nolunt: ⁊ duriora ſaxis indies
obſtinantur in malo: ſtatui in hoc ſer-
mone verba facere de iocũdiſſima voce
miſericordie dei qua ipſe dilectus ani-
marum ſponſus illas in peccatis errã-
tes liberaliſſime aduocat: vt de erratis
cõpuncte veniã ⁊ indulgẽtiã ſuſcipiãt.
Qđ bene ſenſit anima peccatrix diſpoſi
ta iam preterita mala corrigere: ⁊ dece
tero a futuris cauere di. in verbis nota
tis ĩ themate. Vox dilecti mei qui crea
uit me: qui me fecit: qui me redemit: q̄
mihi pollicetur gaudia paradiſi pulſan
tis per intrinſecas inſpiratiões: per ex-
trinſecas monitiones: per ſpũales illu
minationes: per ſacramentoꝝ diſpoſi-
tionẽ. Aperi mihi. ſ. cor tuũ o ſoror mea
o anima mea ad meam imaginem ⁊ ſi-
militudinem facta. O ſponſa mea quã
deſponſaui mihi in fide cum ſacrum ſu
ſcepiſti baptiſma: ⁊ ego tibi meam gra-
tiam ſum largitus. Aperi inquaz mihi
vt audias me exhortante te quatenus
penitentiam agas: ⁊ pctõꝝ tuoꝝ veniã
indulgẽtiãqꝫ a miſericordia mea abũ-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN